

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เหตุผลหาข้อเท็จจริง หรือกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ แล้วใช้ข้อเท็จจริงหรือกฎเกณฑ์เหล่านั้นมาใช้ในการแก้ปัญหา รวมทั้งการวิเคราะห์ประเมินผลที่เกิดภายหลังจากการแก้ปัญหาแล้วว่าถูกต้องมากน้อยเพียงใด (จรัส สุวรรณเวลา, 2534 : 5) นอกจากนี้การวิจัยยังเป็นการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางการศึกษาและการและประโยชน์ในทางปฏิบัติด้วย ผู้ที่จะทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จะต้องมีความรู้ความสามารถทางการวิจัยสูงพอ โดยเฉพาะความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัย

ปัญหาสำคัญที่ทำให้การวิจัยโดยเฉพาะการวิจัยทางการศึกษา ไม่พัฒนาไปเท่าที่ควร ได้แก่ ปัญหาด้านคุณภาพของนักวิจัย และปัญหาด้านผลงานการวิจัย ปัญหาด้านคุณภาพของนักวิจัยนั้นเห็นได้จากข้อเท็จจริงที่ว่า มีนักวิจัยเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อพิจารณาผู้ที่มีความรู้และศักยภาพสูงพอที่จะทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพแล้ว จะมีอยู่ไม่มากเท่าใดนัก มีผู้ได้รับการศึกษาอบรมทางด้านการศึกษาจำนวนหนึ่ง ที่ไม่ได้ทำวิจัยเลยหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว หรือทำบ้างแต่ก็ยังไม่เต็มความสามารถ ทำให้ผลการวิจัยที่มีคุณภาพมีจำนวนน้อยสภาพที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การขาดเครื่องมือหรืออุปกรณ์สนับสนุน การขาดแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก การไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา รวมถึงการที่มีผู้สนใจจะทำวิจัย แต่ขาดความรู้พื้นฐานทางด้านการวิจัย จึงไม่สามารถทำวิจัยได้

สำหรับปัญหาด้านผลงานวิจัยยัง พบว่า กว่าร้อยละ 80 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530) Kerlinger (1976: 358) กล่าวว่า การวิจัยที่ไม่เป็นการวิจัยเชิงทดลองนั้นมักมีข้อจำกัดในเรื่องของการควบคุมตัวแปรและความเป็นตัวแทนของประชากรเป็นผลให้การสรุปผลการวิจัยมีโอกาสผิดพลาดได้ง่ายและมีความตรงต่ำ

สำหรับการศึกษาวิจัยในประเทศไทย พนม พงษ์ไพบูลย์ (2527) สรุปว่า ผลงานการวิจัยส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเป็นการสำรวจตัวแปรเพียงตัวเดียว ไม่มุ่งที่จะแสดงไปถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ หรือไม่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งระบบ การวิจัยมีสภาพที่ไม่สามารถควบคุมได้ ตัวแปรต่างๆที่เก็บรวบรวมมานี้ยังมีอิทธิพล หรือความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่นๆอยู่เสมอ นอกจากนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษามักเป็นตัวแปรที่ไม่สำคัญ การศึกษาตัวแปรต่างๆควรจะนำทฤษฎีพื้นฐานหรือโครงสร้างของเรื่องนั้นๆมาประกอบ แต่ผลงานวิจัยทางการศึกษายังขาดการเอ่ยอ้างถึงทฤษฎีพื้นฐานอยู่มาก

ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักวิจัยและผลงานวิจัย มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับสมรรถภาพทางการวิจัยของนักวิจัยทางการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาพยายามที่จะพัฒนาสมรรถภาพของนักวิจัยโดยกำหนดเป็นนโยบายของหน่วยงาน หรือสถาบันนั้นๆเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) และฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ที่ผ่านมามีมาตรการในการส่งเสริมการวิจัย พอสรุปได้ดังนี้

- 1.) ให้หน่วยงานที่บริหารการวิจัยหรือสนับสนุนการวิจัยกำหนดทิศทางในการทำวิจัยที่ชัดเจน
- 2.) จัดสรรเงินทุนหรือระดมเงินทุนจากแหล่งต่างๆ เพื่อสนับสนุนการวิจัย
- 3) ให้มีการประสานงาน และร่วมมือกันในการทำวิจัยในระหว่างสถาบันการศึกษา กับหน่วยงาน และสถานประกอบการอื่นๆ
- 4) ให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการระหว่างผู้ทำการวิจัยและผู้นำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อให้การวิจัยเกิดประโยชน์สูงสุด
- 5) พัฒนาระบบสารสนเทศและระบบข่าวสารทางการวิจัย เพื่อให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้อย่างแพร่หลาย สำหรับในปัจจุบันได้ให้แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่สำคัญ คือ จะเร่งรัดให้มีการพัฒนาสมรรถภาพและประสิทธิภาพขององค์กรบุคลากร และระบบประสานงานวิจัย รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหน่วยและสถานศึกษาทำการวิจัยให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาในระยะที่ 7 โดยถือว่าการดำเนินการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษา

2. ระดับมหาวิทยาลัย แผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) ของทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดว่า จะมุ่งพัฒนาขีดความสามารถของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการและเพื่อสนองตอบความต้องการองค์ความรู้ และเทคโนโลยีในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ, 2536) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และให้ความสำคัญต่อการพัฒนางานวิชาการให้มีความเจริญก้าวหน้า จึงได้กำหนดทิศทางการวิจัยไว้ 3 ทิศทางด้วยกัน (จรัส สุวรรณเวลา และคณะ, 2534) คือ

- 2.1 วิจัยเพื่อผลิตความรู้ที่มุ่งสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ
- 2.2 วิจัยเพื่อผลิตความรู้สำหรับการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ
- 2.3 วิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ

ในส่วนของภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กำหนดแนวทางในการผลิตนักวิจัยทางการศึกษา โดยมีการปรับปรุงหลักสูตร วิธีการสอน เนื้อหาวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมเกิดความชำนาญในสาขาวิจัยการศึกษา สถิติ การศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา สามารถทำการสอนระดับอุดมศึกษา หรือ วิทยาลัยครู สามารถทำการนิเทศอบรมครูอื่นๆ ตั้งแต่ครูชั้นต้นไปจนถึงครูปริญญา
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความสามารถเชี่ยวชาญในการใช้สถิติ การวัดประเมินผลเพื่อการวิจัยทางการศึกษา ทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเป็นผู้นำในวิชาชีพเป็นอย่างดี
4. เพื่อเปิดโอกาสและชี้ทางค้นคว้าหาแหล่งวิทยาการได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง

การศึกษาสมรรถภาพของนักวิจัย จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อตอบสนองนโยบาย และ วัตถุประสงค์ของหน่วยงานในแต่ละระดับ การศึกษาติดตามสมรรถภาพของนักวิจัยในระดับ ภาควิชา โดยเฉพาะมหบัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ผ่านการเรียนหลักสูตรเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษามากเป็นพิเศษ จึงมีความสำคัญ และน่าสนใจว่าหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว นักวิจัยยังมีสมรรถภาพ ทางการวิจัยหรือศึกษาหาความรู้ทางการวิจัยอย่างต่อเนื่องหรือไม่ มีตัวแปรใดบ้างที่จะเสริม สร้างศักยภาพของนักวิจัยให้สูงขึ้น ผลการศึกษานอกจากจะช่วยตรวจสอบว่า การผลิต นักวิจัยได้ผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ และยังช่วยตรวจสอบมิให้เกิดความสูญ เปล่าทางการศึกษาด้วย

สำหรับการวิจัยที่ผ่านมาได้มีการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพการวิจัยเป็น 2 แนวทางคือ แนวทางแรกเป็นการสร้างเครื่องมือวัดสมรรถภาพการวิจัยและแนวทางที่สอง เป็น

การวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อสมรรถภาพทางการวิจัย การวิจัยตามแนวทางแรกเป็นการสร้างเครื่องมือวัดสมรรถภาพทางการวิจัย สุวัทนา สุภาลักษณ์ (2538) ได้สร้างและพัฒนาแบบสอบถามความสามารถด้านวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 49 ข้อ ใช้เวลาในการตอบทั้งหมด 60 นาที แต่เนื่องจากแบบสอบถามดังกล่าวมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาที่ใช้ในการสอบ ผู้สอบต้องใช้เวลาในการทำข้อสอบนานมาก ทำให้ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือวิจัยในทางปฏิบัติ จารึก อัจฉวารินทร์ (2528) ได้ศึกษาเพื่อวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถภาพของนักวิจัยทางการศึกษา ซึ่งได้ผลสรุปว่า สมรรถภาพของนักวิจัยทางการศึกษามี 8 ตัวประกอบ คือ ความรู้ความสามารถในการดำเนินการวิจัย ทักษะคติเชิงวิทยาศาสตร์และลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย ความสามารถในการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความสามารถในการดำเนินการวิจัย ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการรายงานผลการวิจัย ความสามารถในการเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ และความสามารถในการเลือกแบบวิจัย

สำหรับการวิจัยตามแนวทางที่สอง เป็นการศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อสมรรถภาพทางการวิจัยของนักวิจัย โดยการศึกษาตัวแปรต่างๆจากผลงานวิจัยที่ผ่านมาพอสรุปได้ว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อสมรรถภาพการวิจัยมี ดังนี้

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการวิจัย Snyder และคณะ (1991 : 45-57) ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางการวิจัย พบว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการวิจัยส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยภายในคณะของตนเอง ได้แก่ การเป็นผู้ช่วยโครงการวิจัย การเข้าร่วมสัมมนาทางการวิจัย ในขณะเดียวกัน Fox (1984 : 349-351) ได้ศึกษาการทำวิจัยแบบอิสระกับการทำวิจัยแบบร่วมมือ พบว่า การร่วมมือกันทำผลงานวิจัยของนักวิจัยจะช่วยเพิ่มศักยภาพการวิจัยให้สูงขึ้น

แหล่งศึกษาค้นคว้า สมใจ จิตพิทักษ์ (2532) พีรวัฒน์ วงพรม (2533) วัทนา ชูช่วย (2533) และ สุรณี พิพัฒน์โรจนกุล (2538) ศึกษาพบว่า เอกสาร ตำราเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถภาพของนักวิจัย ซึ่งพบว่ายังขาดแคลนอยู่มาก

การอ่านวารสารเกี่ยวกับการวิจัย สมใจ จิตพิทักษ์ (2532) สุรณี พิพัฒน์โรจนมถ (2538) พบว่า การอ่านวารสารที่เกี่ยวกับการวิจัย เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลิตภาพทางการวิจัยและความสามารถในการวิจัยของนักวิจัย

ความต้องการของหน่วยงาน Bilen (1975: 724-A) ได้ศึกษาลักษณะเฉพาะทางสมรรถภาพทางการวิจัยของนักวิจัยในระดับวิทยาลัยพบว่า การพัฒนาและการเจริญเติบโตของหน่วยงานเป็นปัจจัยที่จะทำให้หน่วยงานต้องการพัฒนาสมรรถภาพของนักวิจัยให้สูงขึ้น

การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร Saha (1991 : 5) และ วันทนา ชูช่วย (2533) ศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นคุณค่าความรู้เกี่ยวกับการวิจัย สามารถนำมาเป็นข้อมูลเพื่อตัดสินใจในการกำหนดนโยบายได้ และการสนับสนุนให้มีการทำผลงานวิจัยจะเป็นแรงจูงใจให้นักวิจัยทำงานจนประสบความสำเร็จ

งบประมาณอุดหนุนการทำวิจัย Snyder และคณะ (1991 : 50) ศึกษาวิจัยพบว่าองค์ประกอบด้านเงินทุนเป็นสิ่งสำคัญต่อโครงการวิจัยในมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทร จิตติอรุณชัย (2535) ซึ่งพบว่า เงินทุนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการทำผลงานวิจัยของอาจารย์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภูมิหลังของนักวิจัย Blackburn (1991: 386-387) กล่าวว่า ตัวแปรเพศ สถานภาพสมรส อายุ เป็นตัวแปรทำนายการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่ไม่แน่นอน เพราะค่าความสัมพันธ์ที่ได้เป็นได้ทั้งบวกและลบ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมใจ จิตพิทักษ์ (2532) ซึ่งพบว่า ตัวแปรเพศ สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ใน มหาวิทยาลัย ส่วนตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์ทางลบ

การศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อสมรรถภาพของนักวิจัยที่ผ่านมายังมีข้อจำกัด 4 ประการ ดังนี้

(1) ตัวแปรในการวิเคราะห์ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง การวัดตัวแปรสมรรถภาพการวิจัย และการวัดตัวแปรปัจจัย เช่น ทักษะและความคาดหวัง ส่วนใหญ่เป็นการวัดพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากตัวแปรสมรรถภาพการวิจัย และตัวแปรปัจจัย และนำตัวแปร

พฤติกรรมดังกล่าว ไปวิเคราะห์เสมือนเป็นตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง หากมีการศึกษาสมรรถภาพการวิจัยและตัวแปรปัจจัยดังกล่าว ในรูปของตัวแปรแฝง ย่อมทำให้ได้ผลการวิจัยถูกต้องตรงความเป็นจริงมากขึ้น เนื่องจากสมรรถภาพการวิจัยและตัวแปรปัจจัยดังกล่าว เป็นคุณลักษณะแฝงเร้น (latent) ที่ส่งผลถึงตัวแปรพฤติกรรมที่เป็นตัวแปรสังเกตได้โดยนำตัวแปรที่วัดได้ไปศึกษาเป็นตัวแปรสังเกตได้ ที่เป็นผลมาจากตัวแปรแฝงสมรรถภาพการวิจัย

(2) ลักษณะข้อมูลไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติ การวัดตัวแปรสมรรถภาพการวิจัยและตัวแปรปัจจัย เช่น ทศนคติ และความคาดหวัง ที่มีผลต่อสมรรถภาพการวิจัยยังไม่สอดคล้องกับข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติในการวิเคราะห์ที่กล่าวว่า ตัวแปรดังกล่าว วัดโดยไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัด

(3) การพัฒนาโมเดลสมรรถภาพการวิจัยยังไม่สมบูรณ์ การศึกษาวิจัยที่ผ่านมาเป็นการเลือกศึกษาตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพการวิจัย โดยไม่มีทฤษฎีรองรับ และส่วนใหญ่เป็นการแยกศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวแปรปัจจัย ทำให้โมเดลสมรรถภาพการวิจัยที่ได้ขาดความสมบูรณ์ มีความคลาดเคลื่อนในการกำหนดลักษณะเฉพาะ

(4) ความไม่สมบูรณ์ในการวิเคราะห์ วิธีการวิเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษาดังกล่าว ข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอย ซึ่งตอบคำถามวิจัยได้เฉพาะอิทธิพลทางตรงของตัวแปรปัจจัยต่างๆที่มีต่อสมรรถภาพการวิจัย แต่ไม่ครอบคลุมไปถึงลักษณะอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลประเภทอื่นๆ

จากลักษณะผลการวิจัยในอดีตที่ยังขาดความสมบูรณ์ในกระบวนการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถภาพการวิจัย โดยใช้วิธีการวิจัยที่ลดข้อจำกัดดังกล่าวให้น้อยลง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสม์ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์ที่รวมตัวแปรแฝงเข้าในโมเดลการวิเคราะห์ และผ่องคลายข้อตกลงเบื้องต้นว่าด้วยการวัดตัวแปรต้องไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัด นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีในการพัฒนาโมเดลสมรรถภาพการวิจัยด้วย โดยยึดทฤษฎีทางจิตวิทยาซึ่งอธิบายพฤติกรรมในการทำงานของบุคคล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลลิสเรลหรือโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ประเภทมีตัวแปรแฝง (lisrel model with latent variables) ของสมรรถภาพการวิจัยของนักวิจัยการศึกษา ตามแนวคิดทฤษฎีการระบุสาเหตุ (attribution theory) และทฤษฎีความคาดหวัง (expectancy theory) และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลลิสเรลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และปรับโมเดลให้มีความตรง เพื่อใช้รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นอธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยต่างๆกับสมรรถภาพการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. การศึกษาโมเดลสมรรถภาพการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรดังนี้

1.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรแรงจูงใจในการทำวิจัย และตัวแปรการระบุสาเหตุของผลลัพธ์ ตัวแปรแฝงแรงจูงใจ วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ความต้องการรางวัล ความคาดหวัง และเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จ ตัวแปรการระบุสาเหตุของผลลัพธ์ วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ การจบการศึกษา การทำผลงานวิจัย และการทำงาน และกลุ่มตัวแปรกิจกรรมทางการวิจัย 3 ตัวแปร ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางการวิจัย การทำผลงานวิจัย และการอ่านรายงานตำราทางการวิจัย

1.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 1 ตัวแปร ได้แก่ สมรรถภาพการวิจัย วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านกายภาพ และด้านการเห็นคุณค่าต่อการวิจัย

2. ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาในช่วงปี 2525 - 2536 เหตุผลที่กำหนดกลุ่มประชากรเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาวิจัยการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้ที่ผ่านการเรียนหลักสูตรเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษามากเป็นพิเศษ และทำงานในหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา เหตุผลที่กำหนดช่วงปี 2525 - 2536 เนื่องจากช่วงระยะเวลาดังกล่าว มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ยังคงทำงานในหน่วยงานเดิม และมีระยะ

เวลาเพียงพอที่จะผลิตงานวิจัย นอกจากนี้ช่วงระยะเวลาดังกล่าว เป็นช่วงเวลาการผลิต
 มหบัณฑิต ตรงกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และ 6 และช่วงปฏิบัติงานตรง
 กับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7

ข้อจำกัดของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นกลุ่มนักวิจัยเฉพาะที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาศึกษา
 และเป็นผู้ที่สามารถตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนมาเท่านั้น ซึ่งมีอัตราตอบกลับจำนวน 137
 คน จากจำนวนประชากร 270 คน คิดเป็นร้อยละ 50.74 แต่อย่างไรก็ตาม Anderson
 และ Gerbing (1984) (อ้างใน นางสาวกษณีย์ วิรัชชัย, 2537) กล่าวว่า กรณีการวิเคราะห์ข้อมูล
 โหมดลิสเรล ควรใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเท่ากับหรือมากกว่า 100 ถ้าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 ต่ำกว่า 100 จะทำให้มีโอกาสปฏิเสธสมมติฐานในการทดสอบไค-สแควร์มาก ฉะนั้น จึง
 สามารถนำโหมดลิสเรลมาวิเคราะห์ตามวิธีวิเคราะห์โหมดลิสเรลได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้โหมดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น มีตัวแปรแฝงของสมรรถภาพการวิจัย
 ของนักวิจัยทางการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โหมดลที่ได้นอกจากจะ
 อธิบายความแตกต่างของสมรรถภาพทางการวิจัยของมหบัณฑิต แล้วยังเป็นแนวทางใน
 การพัฒนาโหมดลิสเรลเพื่อใช้อธิบายพฤติกรรมด้านอื่นๆต่อไป
2. ได้แนวทางในการหาวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมมาพัฒนาสมรรถภาพทางการ
 วิจัยของนักวิจัย โดยเฉพาะในส่วนของมหบัณฑิตและนิสิตของภาควิชาวิจัยการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผลการวิจัยได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อ ภาควิชาวิจัยการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการตรวจสอบว่า การผลิตมหบัณฑิตของ
 ภาคสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพียงใด มีการสูญเปล่าในการผลิตมหบัณฑิตมากน้อย
 เพียงใด